

Tentoonstelling
21.09.24 → 26.01.25

Surrealisme is een groot berenvel,

Marianne Van Hirtum, het plastische werk

257

De Belgische dichteres, schilderes en beeldhouwster Marianne Van Hirtum (Saint-Servais, 1925 - Parijs, 1988) is een van de weinig bekende figuren van het surrealisme. Hoewel, zoals veel vrouwelijke kunstenaars uit de beweging, de nageslachten haar naam niet hebben onthouden, getuigen de ongeveer honderd tekeningen en olieverfschilderijen die tijdens de voorbereidingen voor deze tentoonstelling tevoorschijn kwamen van het ononderbroken en rijke karakter van haar artistieke productie. De signeringen, geschreven of getekend in de marge van een tekening of op de voorkant van een dichtbundel, laten zien dat de kunstenaar geen gebrek had aan humor of vrijgevigheid.

Van de vele gezichten die de artiest heeft gedragen, was het Marianne, de dichteres, die als eerste naar voren kwam. In het spoor van studies die sneller het werk van vrouwen en minderheden herwaarderen, wordt in 2019 haar poëzie "herontdekt". Marianne Van Hirtum kwam het surrealisme binnen via woorden. Ze werd al in 1952 opgemerkt door de grote literaire figuren die haar carrière naar Parijs katapulteerden: Jean Seghers publiceerde haar *Poèmes pour les petits pauvres* en Jean Paulhan koos *Les Insolites* voor de collectie *Métamorphoses* bij Gallimard...

In 1955 erkende André Breton, de bewonderde figuur, dat "Poëzie geen rebel voor haar is". Ze sluit zich aan bij de Surrealistische groep en vestigt zich permanent in Parijs, waar ze een vaste klant wordt in het café *La Promenade de Vénus*, waar de groep wekelijks bijeenkomt. Marianne Van Hirtum neemt deel aan de *Exposition internationale du Surréalisme, E.R.O.S.*, in de Galerie Daniel Cordier in 1959, waar ze een schilderij, *Le Caveau mobile*, presenteert en, op Bretons verzoek, verschillende definities voor een nieuw erotisch lexicon ondertekent. Tegelijkertijd schrijft, tekent,

schildert en sculpteert ze naar eigen zeggen.

Na de dood van André Breton in 1966 is zij een van de leden die het experiment in zijn poëtische vorm voortzetten. Er is het *Bulletin de liaison surréaliste* met haar vriend en bondgenoot, de dichter Vincent Bounoure, en het tijdschrift *Surréalisme*.

Het is aan het woord surrealisme om de betekenis van de werken van Marianne Van Hirtum te verklaren. In de enige tekst die haar artistieke intenties kort toelicht (*Le surréalisme est une grande peau d'ours*), viert ze de surrealistische geest die haar bevrijdt van conventie, moraliteit en de mysteries van haar jeugd in de schaduw van Le Beau-Vallon, de psychiatrische instelling waar haar vader, een gerenommeerd psychiater, directeur was. Het surrealisme heeft Marianne Van Hirtum in staat gesteld om allerlei grenzen, zowel fysieke als mentale, te overschrijden, om intens te reizen, in droom of werkelijkheid, met of zonder haar vele minnaars, maar altijd gevolgd door haar cohort van beesten Hagedissen, varanen, egels en katten bevolkten haar schilderijen en verlieten nooit haar flat in de rue Delambre, een echt dierenhol.

Portret van Marianne Van Hirtum © Pierre Bérenger

Deze tentoonstelling, die is georganiseerd door de Cultuurdienst van de Provincie Namen, is te zien in Le Delta van dinsdag tot vrijdag van 11u tot 18 en tijdens het weekend van 10u tot 18u.

Onafhankelijk van haar literaire activiteit, breidt haar grafisch werk zijn automatische processen uit. Nooit eerder geziene vormen, geërfd van het onbewuste, worden naargelang de inspiratie overgebracht op papier, perkament, vellum, kiezels, canvas en andere magische sculpturen. *"Mijn gebaren worden gereguleerd door de sleutel die het mysterie van mijn hele leven bevat,"* schreef ze. Het werk van Marianne Van Hirtum, een waar fantasmagorisch bestiarium, heeft veel te maken met de "convulsieve schoonheid" die de

surrealisten zo dierbaar is. Voor degenen die haar vandaag ontdekken is het waarschijnlijk zinloos om het Hirtum mysterie proberen te ontrafelen. Laten we ons zonder kompas door de slingerende tekeningen, schilderijen en beeldhouwwerken van Marianne Van Hirtum leiden en het advies van de kunstenaress volgen: *"Wees voorzichtig, let goed op de tekens en ik zeg je: RIJZENDE TEKEN"*.

Isabelle de Longrée

Ongetiteld, 1963, Oost-Indische inkt op papier, 20,5 x 29,5 cm, verzameling van de Franse Gemeenschap, inv. 10453/TER

Balade de l'universelle Ânesse - in de voetsporen van de kunstenaar in de wijk Bricgniot. Bedacht door Fiona Wilkinson, uitgewerkt door Aurélien Dony, op zondagen 20 oktober en 24 november 2024, om 10.30 uur. Informatie en reservering op ledelta.be.

Art Zondag - Zondag 5 januari 2025, van 10.30 tot 12.30 uur. Rondleiding met de curator van de tentoonstelling en workshop voor kinderen tijdens het bezoek.

LE SOIR

Info en réservation
Av. Golenvaux 18 - 5000 Namur
info@ledelta.be
www.ledelta.be